

Товариство з обмеженою відповідальністю
**Науково-дослідний інститут
«Автопром»**

Система захисту інформації

ЛОЗА™-1

версія 2

редакція 2.5.11

ІНСТРУКЦІЯ КОРИСТУВАЧА

ЛОЗА-1.ІЗ.02.2

ТОВ НДІ «Автопром»
Київ, 2011

Зміст

1 Загальні положення	3
2 Порядок роботи в системі	4
2.1 Ім'я, пароль та ключовий диск користувача	4
2.1.1 Ім'я користувача	4
2.1.2 Пароль користувача	4
2.1.3 Ключовий диск користувача	5
2.2 Початок роботи.....	5
2.3 Повідомлення під час роботи.....	6
2.4 Захист інформації у період відсутності користувача	6
2.5 Закінчення роботи	7

1 Загальні положення

Документ призначений для користувачів, які працюють із системою захисту інформації ЛОЗА-1. Він містить загальні правила роботи в системі, необхідні всім користувачам, незалежно від ролі, яку вони виконують. З огляду на особливості автоматизованої системи, у якій буде використовуватись система ЛОЗА-1, документ може бути доповнений.

Користувачі системи ЛОЗА-1 повинні мати базові навички роботи з обчислювальною технікою, з операційною системою Windows 2000/XP/2003 та із програмами MS Word та MS Excel із набору MS Office 97/2000/XP/2003/2007/2010.

2 Порядок роботи в системі

У залежності від настройки системи під час входу користувача до Windows, розблокування комп'ютера, завершення роботи тощо можуть використовуватись стандартні діалоги Windows або діалоги системи ЛОЗА-1. В останньому випадку працювати за комп'ютером можуть тільки користувачі системи ЛОЗА-1. На наведених нижче рисунках зображені діалоги системи ЛОЗА-1.

2.1 Ім'я, пароль та ключовий диск користувача

Для роботи в системі кожний користувач отримує від адміністратора безпеки ім'я та пароль. За необхідності користувач отримує також ключовий диск, необхідний для автентифікації, який поряд із паролем використовуватиметься для підтвердження особистості користувача. (У конфігурації «Підвищена безпека» використання ключового диска є обов'язковим, у конфігурації «Стандартна безпека» відповідні параметри можуть бути змінені адміністратором безпеки).

2.1.1 Ім'я користувача

Ім'я користувача не залежить від реєстра і визначається адміністратором безпеки за правилами, прийнятими у Windows:

- може містити до 20 символів за винятком таких:

" / \ [ ] : ; | = , + * ? < >

- не може містити лиш крапки та пропуски.

2.1.2 Пароль користувача

Пароль для першого входу в систему визначається адміністратором безпеки. Під час першого входу система пропонує користувачеві змінити пароль. Таким чином, пароль користувача знатиме тільки він сам. Користувач повинен своєчасно (орієнтовно – раз на місяць) змінювати пароль. Для зміни пароля необхідно натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete* та кнопку *Смена пароля (Зміна пароля)*. Вікно, призначене для зміни пароля, наведене на рис 2.1.

The image shows a dialog box titled "Система ЛОЗА-1 - зміна пароля". It has four input fields: "Користувач" with the text "User1", "Старий пароль", "Новий пароль", and "Підтвердження". At the bottom, there are two buttons: "OK" and "Відмінити". A small "EN" icon is located in the bottom left corner of the dialog box.

Рисунок 2.1

Якщо встановлені відповідні настройки, система вимагатиме від користувача, щоб пароль задовольняв таким обмеженням:

- містив не менше 6 символів для конфігурації «Стандартна безпека» та не менше 8 символів для конфігурації «Підвищена безпека»;
- містив символи хоча б із трьох наборів із наведених чотирьох:

- прописні літери латинського, російського та українського алфавітів: A,B,C,D,...,Z, А, Б,...Я;
- строкові літери латинського, російського та українського алфавітів: a,b,c,d,...,z, а, б,...я;
- цифри: 0,1,2,3,...,9;
- спеціальні символи:

~ ` ! @ # \$ % ^ & * ( ) _ - + = | \ { } [ ] : ; ' " < > , . ?

- в) не містив у собі ім'я користувача чи частину його повного імені;
- г) відрізнявся від двох попередніх паролів користувача

Коли наближається термін зміни пароля, при реєстрації користувач отримує повідомлення про це. Якщо пароль не буде змінений вчасно, система змусить користувача зробити це під час чергового входу до системи.

2.1.3 Ключовий диск користувача

Як ключові диски можуть використовуватись дискети та модулі пам'яті USB Flash.

Кожний користувач може мати два ключові диски – основний та резервний, які надають йому однакові повноваження.

Перед тим як видати користувачеві його ключовий диск, адміністратор безпеки повинен ініціалізувати його.

Один і той же ключовий диск може використовуватись не декількох комп'ютерах із системою ЛОЗА-1.

Адміністратор безпеки встановлює, коли саме система перевіряє наявність ключового диска. Ця перевірка може виконуватись:

- під час входу користувача до Windows;
- під час роботи користувача у Windows.

Якщо встановлена перевірка ключових дисків під час роботи у Windows, ключовий диск має бути встановлений постійно під час роботи користувача за комп'ютером. Одразу після видалення ключового диска комп'ютер автоматично блокується, а для того, щоб його розблокувати, необхідно встановити ключовий диск (п. 2.4).

2.2 Початок роботи

Для початку роботи в системі необхідно після відповідного запрошення натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete* (рис. 2.2).

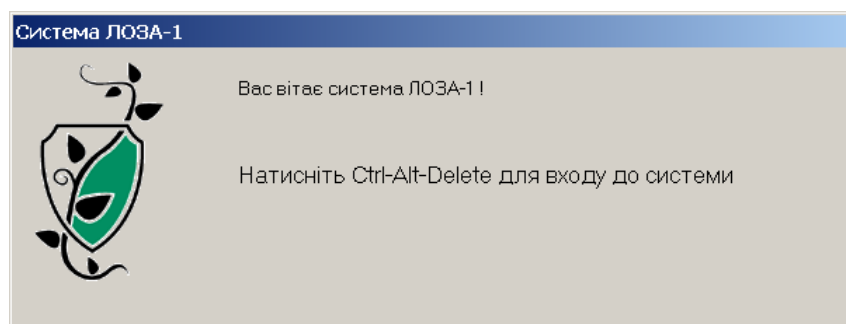

Рисунок 2.2

Далі необхідно зареєструватись в системі, тобто ввести своє ім'я і пароль та , за необхідності, встановити ключовий диск (рис. 2.3).

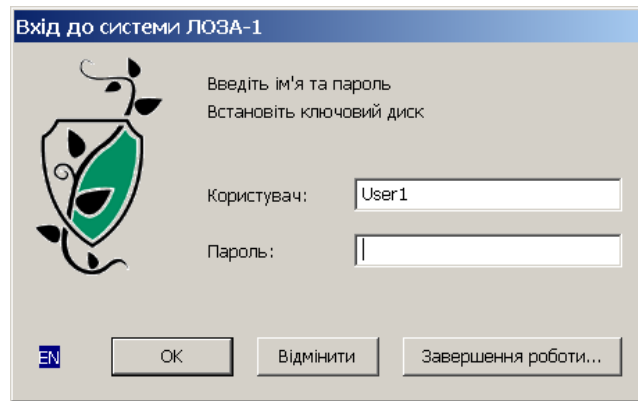

Рисунок 2.3

У випадку, коли ім'я або пароль декілька раз вводяться невірно (кількість спроб задається адміністратором безпеки), обліковий запис користувача блокується. Враховуються також невдалі спроби введення пароля під час розблокування комп'ютера та зміни пароля. Розблокувати обліковий запис може тільки адміністратор безпеки.

2.3 Повідомлення під час роботи

Під час роботи в системі користувач може отримати повідомлення про аварійне завершення роботи. У такому випадку користувач має закінчити роботу з усіма програмами.

2.4 Захист інформації у період відсутності користувача

Після входу користувача до системи всі дії на комп'ютері виконуються від його імені, тому до виходу із системи комп'ютер не можна залишати без нагляду. Виконання цієї вимоги не дає можливості іншим користувачам отримати доступ до інформації від імені користувача, що зареєструвався.

У разі необхідності залишити комп'ютер на короткий час необхідно заблокувати комп'ютер. Для цього в тому разі, коли встановлена перевірка ключових дисків під час роботи у Windows (п. 2.1.3), достатньо вийняти ключовий диск, у протилежному випадку – натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete* і у вікні, що з'явиться на екрані (рис. 2.4), – кнопку *Блокування*.

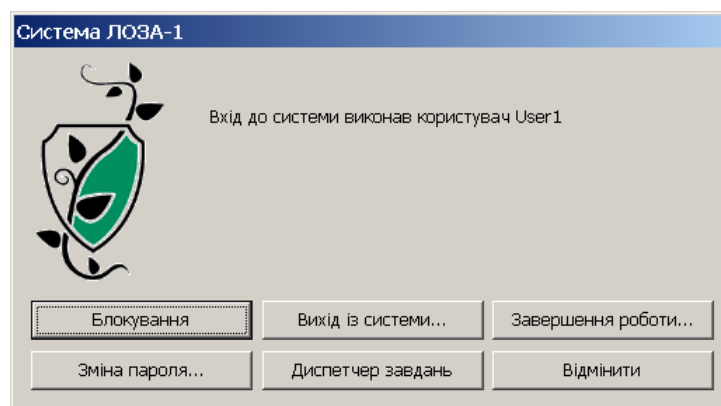

Рисунок 2.4

Після цього доступ до комп'ютера буде заблокований (рис. 2.5), і робота на ньому стане неможливою до зняття блокування.

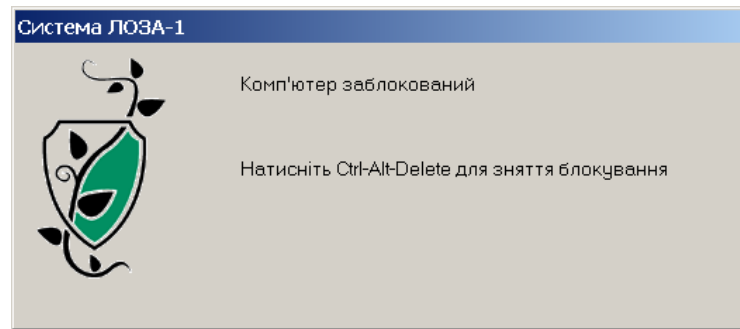

Рисунок 2.5

Для того щоб зняти блокування (рис. 2.6) необхідно:

- натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete*;
- ввести своє ім'я і пароль та, за необхідності, встановити ключовий диск.

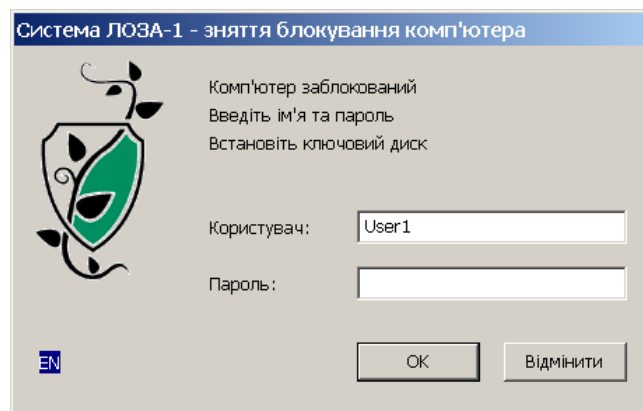

Рисунок 2.6

2.5 Закінчення роботи

Для закінчення роботи необхідно закінчити роботу всіх програм і натиснути клавіші *Ctrl+Alt+Delete*. Після цього на екрані з'являється вікно (рис. 2.7), у якому необхідно обрати спосіб завершення роботи.

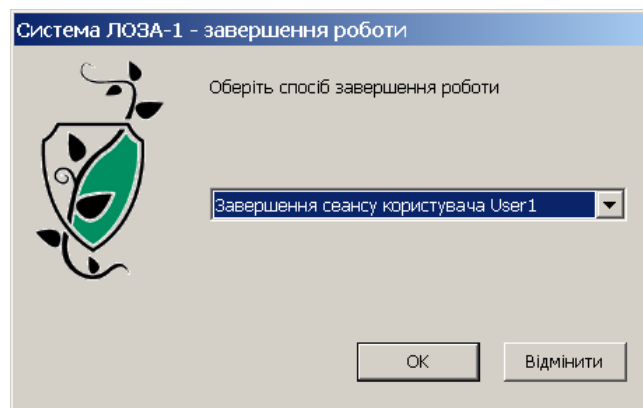

Рисунок 2.7

Робота може бути завершена одним із таких трьох способів:

- завершення сеансу;

- завершення роботи;
- перезавантаження.